

STATSSTØTTE**C 58/97 (ex NN 135/96)****Tyskland**

(98/C 224/05)

(EØS-relevant tekst)

*(Artikel 92, 93 og 94 i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab)***Meddelelse fra Kommissionen i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2, rettet til de øvrige medlemsstater og andre interesserede parter, vedrørende støtte, som den tyske regering har ydet til Spindelfabrik Hartha GmbH i Sachsen**

Ved nedennævnte skrivelse har Kommissionen underrettet den tyske regering om sin beslutning om at indlede proceduren i artikel 93, stk. 2.

»1. PROCEDUREMÆSSIGE ASPEKTER

Ved brev af 25. november 1996 anmeldte den tyske regering en støtte til Spindelfabrik Hartha GmbH (Hartha) i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3. Ved breve af 13. december 1996 og 4. marts 1997 udbad Kommissionen sig yderligere oplysninger, som blev fremsendt med breve af 29. januar 1997, 6. marts 1997 og 27. marts 1997. Da støtten allerede blev ydet, før den var anmeldt, var der tale om et brud på EF-traktatens artikel 93, stk. 3. Sagen blev derfor registreret som en NN-sag.

Den 6. juni erfarede Kommissionen, at virksomheden ville anmelde konkurs, hvilket allerede var sket den 5. juni 1997. Sagen blev drøftet med repræsentanter fra de tyske myndigheder den 30. juni og den 2. juli 1997 i forbindelse med et møde i Berlin.

2. SAGSFREMSTILLING**2.1. Beskrivelse af Spindelfabrik Hartha GmbH**

Harthas aktiviteter omfatter fremstilling af forskellige typer spindler (rullejesspindler, GTI-højproduktionspindler), spindler til bomuldshøstere, undervalser og skiftesystemer samt modernisering af ringspindemaskiner og forspindemaskiner.

Hartha blev grundlagt i 1888 og har fremstillet spindler siden 1909. Efter anden verdenskrig blev virksomheden moderniseret og begyndte at producere bundvalser. I DDR-tiden beskæftigede virksomheden 675 ansatte og 200 straffefanger.

Med købekontrakt af 6. november 1992 blev Hartha solgt til Frocatec Elektronik & Konstruktion Beteiligungsgesellschaft mbH. Frocatec har fire parthavere, og virksomheden har seks ansatte. Frocatec er en SMV i henhold til Fællesskabets retningslinjer. Al støtte, som er ydet i forbindelse med privatiseringen var omfattet af Treuhandanstalts (THA) støtteordning og lå inden for denne ordnings maksimumbeløb.

Hidtidig støtte under Treuhandanstalts støtteordning	
Overtagelse af gammel gæld	9,418 mio. DEM
Långaranti En del af lånet, 4,994 mio. DEM plus renter på 723 000 DEM (= 5,717 mio. DEM), blev indfriet den 27.5.1993. Resten af lånet, 530 000 DEM plus renter på 203 000 DEM (= 733 000 DEM), indfries i 1996.	5,524 mio. DEM

Arbejdsløsheden i det område, hvor virksomheden er beliggende, er på 17,6 %. Hertil kommer 8,2 % ansatte på det sekundære arbejdsmarked (jobskabelsesforanstaltninger).

Virksomheden har reduceret arbejdsstyrken fra 675 i 1989 til 173 i 1996.

Hartha afsætter 52 % af sin produktion på det tyske marked og 48 % på markeder uden for EU.

2.2. Beskrivelse af omstruktureringen

2.2.1. Udvikling siden privatiseringen

I perioden fra 1992-1994 gik Hartha fra en svag position, med en årlig omsætning på 5,7 mio. DEM, direkte tab på 5,5 mio. DEM og kun én storkunde, til en etableret virksomhed, med en årlig omsætning på 23 mio. DEM, direkte tab på kun 870 000 DEM og fem storkunder.

(i 1 000 DEM)

	1992	1993	1994	1995
Omsætning	4 826	17 201	23 237	18 074
Materialeudgifter	2 791	9 610	10 443	10 344
Personaleudgifter	5 648	7 569	8 459	8 358
Driftsresultat (efter skat)	- 9 760	- 2 835	- 69	- 7 775
Årsresultat	- 2 558	- 2 635	49	- 7 775

I 1994 nåede virksomheden balancepunktet og gav et lille overskud. Men i 1995 løb virksomheden ind i problemer af følgende årsager:

- Investorerne overtog Hartha med en gæld på 1,9798 mio. DEM
- I 1995 bortfaldt en stor ordre. Den tabte omsætning modsvarede ikke af en reduktion af de faste omkostninger.
- Aftalen mellem virksomhedens bestyrelse og fagforeningerne om lønstigninger på grundlag af virksomhedens resultat blev ikke overholdt.
- Virksomhedens finansielle stilling var uklar. Det befandt sig derfor i en usikker markedsposition og kunne ikke sikre sig ordrer.

- På grund af østmarkedernes bortfald var Hartha nødt til at finde nye markeder. Efter privatiseringen måtte firmaet ikke alene omstruktureres, men var også nødt til at opbygge nye salgs-/distributionssystemer på nye markeder. Dette vanskeliggjorde virksomhedens operationelle nystart.
- Allerede i perioden 1993-1996 brugte Hartha 9,7 mio. DEM til investeringer. Disse udgifter vil først føre til overskud på langt sigt.
- Virksomheden investerede i F&U-aktiviteter (400 000 DEM i 1995). Siden 1993 har virksomheden anmeldt otte patenter. Også disse udgifter vil først føre til overskud på langt sigt.

Disse ting medførte finansieringsproblemer for Hartha i 1995. Produktionen af spindler til bomuldshøstere måtte derfor standses flere gange.

2.2.2. *Overblik over omstrukturingsplanen*

Omstrukturingsplanen blev godkendt den 28. juni 1996 af styrelsen for Bundesanstalt für vereinigungsbedingte Sonderaufgaben (BvS), der er et uafhængigt ekspertudvalg. Udvalget nåede frem til en positiv vurdering af udviklingen hos Spindelfabrik Hartha GmbH.

Omstrukturingsplanen omfatter følgende punkter:

1. Optimering af produktionen ved hjælp af forbedrede processer

Til dette formål indføres en ny produktionsstruktur. Individuelle arbejdspladser rationaliseres og automatiseres. Holdarbejdet styrkes. Et overbelastet anlæg erstattes af nye anlæg.

Denne foranstaltning blev påbegyndt i september 1996 og forventedes afsluttet i slutningen af marts 1997.

2. Indførelse og anvendelse af datamatintegreret produktion (CIM)

Kapacitets- og ordresituationen skal undersøges med henblik på at muliggøre en bedre planlægning af produktionen. Denne foranstaltning påbegyndtes i december 1996.

3. Indførelse af andre CIM-komponenter og CAD/CAM-systemer.

Disse foranstaltninger skal føre til en mere effektiv udnyttelse af materialer og kapacitet. Indførelsen påbegyndtes i december 1996.

4. Optimering af (andre) administrative processer via forbedret kontrol og anvendelse af EDB-værktøjer

Disse foranstaltninger blev indført i perioden oktober til december 1996.

5. Optimering af produkter via forenkling og reduktion af produktionsenheder

Spindelenhederne modulariseres og standardiseres med henblik på at reducere antallet af varianter og sænke omkostningerne. Hartha har til hensigt at rationalisere produktionen ved at indskrænke produktionsområderne, f.eks. ved at koncentrere indsatsen på produktion af GTI-højproduktionspindler.

6. Reducering af de faste personaleomkostninger via outsourcing

Der opnås besparelser på montage-, vedligeholdelses- og reparationsomkostninger.

7. Investeringer i nye maskiner og F&U-aktiviteter

Disse foranstaltninger påbegyndtes i november 1996 og skal være afsluttet i december 1997.

2.2.3. *Overblik over omstrukturingsudgifterne*

Lønrestancer	1,0 mio. DEM
Andre forpligtelser	1,0 mio. DEM
Investeringer	1,8 mio. DEM
Finansiering af direkte tab i 1996	2,5 mio. DEM
Nedbringelse af gæld til leverandører	1,8 mio. DEM
Indfrielse af gæld (lån til investeringer)	0,5 mio. DEM
Opbygning af kreditbeholdning	0,7 mio. DEM
I alt	9,3 mio. DEM

2.2.4. *Overblik over økonomiske forpligtelser*

I et samarbejde mellem en række kreditorer blev der udarbejdet følgende finansieringsplan for Hartha, som skulle understøtte omstrukturingsprocessen og forhindre en konkurs. De finansielle dele af saneringsplanen er som følger:

BvS	Tilskud (18.9.1996)	1 750 000 DEM
BvS	Lån (1.7.1996—31.12.1999) rente: 5,75 % p. a.	1 000 000 DEM
MGB Sachsen	Andel fra konsolideringsfond	3 000 000 DEM
Dresdner Bank	Lån sikret med 50 % tabskaution fra SAB	1 250 000 DEM
Kreissparkasse Döbeln	Lån sikret med 50 % tabskaution fra SAB	1 250 000 DEM
Hartha: ledelse	Afkald på løn	100 000 DEM
Hartha: personale	Afkald på løn	450 000 DEM
Hartha: aktionærer	Kontant indskud	250 000 DEM
Hartha: medarbejdere	Lån	250 000 DEM
I alt		9 300 000 DEM

2.2.5. Beskrivelse af de midlertidige foranstaltninger

I perioden før der blev indledt et samarbejde blandt kreditorerne, stod Hartha over for en betalingsstandsning. Virksomheden modtog derfor et lån på 1 mio. DEM fra Sächsische Aufbaubank (SAB). Lånet blev anvendt til betaling af leverancer og lønninger. Lånet blev givet rentefrit frem til 31. december 1996. Virksomheden tilbagebetalte lånet den 1. november 1996.

2.2.6. Yderligere foranstaltninger (uden direkte forbindelse til omstruktureringen)

BvS	Indfrielse af et lån plus renter garanteret af BvS (se punkt 2.1)	733 000 DEM
BvS	Udsættelse af betaling af inddrevne fordringer i forbindelse med gældsoverdragelse til 30. juni 1997 med en rentesats svarende til diskontoen plus 4 %	250 000 DEM
Aktionærer	Konvertering af aktionærlån til egenkapital	3 500 000 DEM

— For så vidt angår indfrielse af lånet kan det konstateres, at garantien blev givet samtidig med privatiseringen. Den var givet på baggrund af Kommissionens beslutning vedrørende Treuhandanstalt⁽¹⁾. På nuværende tidspunkt kan en støtteintensitet på 100 % anses for at have været omfattet af THA's ordninger, eftersom garantien blev givet, da virksomheden allerede var i vanskeligheder. Følgelig kan støtteintensiteten nu anses for at være 100 %, og indfrielsen kan ikke anses for at være yderligere støtte, da den allerede fuldt ud er regnet som støtte. I 1993 blev der indfriet 4,994 mio. DEM plus renter på 723 000 DEM (se punkt 2.1). Garantien samt indfrielsen var omfattet af Treuhandanstalts støtteordninger. BvS ønsker nu at indfri resten, nemlig 530 000 DEM plus 233 000 DEM i renter.

— For så vidt angår udsættelsen af betalinger, skal det bemærkes, at Hartha i henhold til privatiseringsaftalen på grund af gældsoverdragelse skulle inddrive fordringer på BvS' vegne og lede pengene videre til BvS. Den 31. marts 1995 skulle virksomheden have betalt 250 000 DEM til BvS. På daværende tidspunkt kunne virksomheden ikke betale på grund af likviditetsproblemer. Fristen blev derfor forlænget til den 30. juni 1997. Siden 1. april 1995 har rentesatsen været 4 % over diskontoen.

2.2.7. Økonomisk udvikling i henhold til omstrukturingsplanen

(i 1 000 DEM)

	1996	1997	1998
Omsætning	23 004	33 090	35 713
Personaleudgifter	9 085	8 045	8 538
Materialeudgifter	11 751	16 707	18 436
Driftsresultat (efter skat)	— 3 667	1 376	1 788
Årets resultat	— 607	2 702	1 788

(¹) Statsstøttesager NN 108/91, E 15/92 og N 768/94.

3. PRODUKTER OG MARKEDER

På markedet for tekstilmaskiner er der efter en nedgang i EU-produktionen i 1993 generelt en positiv tendens, som skyldes en stigende eksport til lande uden for EU (+ 19 %). Der ventes produktionsstigninger frem til år 2000⁽²⁾. Markedet for tekstilmaskiner i Tyskland udgjorde 7,7 mia. DEM i 1993; markedet for spindler var på 1,9 mia. DEM.

Harthas aktiviteter omfatter fremstilling af forskellige typer spindler (rullelespindler, GTI-højproduktionspindler), spindler til bomuldshøstere, undervalser og skiftesystemer samt modernisering af ring-spindemaskiner og forspindemaskiner.

Det er et meget specialiseret marked. Der findes ingen producenter af bomuldshøstere i EU, og Hartha er den eneste underleverandør i EU.

Det lader til at markedet for spindler var svagt i begyndelsen af 1997, og at salget faldt kraftigt. Der foreligger dog endnu ingen undersøgelse af hele markedet, som kan bekræfte denne afmatning.

Den reelle produktionskapacitet for spindler ligger på 930 000 stk. årligt; for undervalser er det 240 000 stk. årligt og for spindler til bomuldshøstere 2 900 000 stk. årligt. Siden 1990 er produktionen af overvalser og ballonspindler indstillet.

Produktionen af spindler vil ligge på mellem 850 000 og 900 000 stk. årligt, og produktionen af spindler til bomuldshøstere på 2 200 000 stk. årligt.

4. VURDERING

4.1. Støttens omfang

Delstaten Sachsen deltager med 3 mio. DEM fra konsolideringsfonden. Denne deltagelse finder sted inden for rammerne af støtteordning N 117/95, som blev anmeldt til og godkendt af Kommissionen (brev af 5. maj 1995, SG(95) D/5783). Deltagelsen løber til 30. september 2001. 98 % af beløbet udbetales. Virksomheden betaler 2 % årligt i renter og yderligere 7 %, så snart den kører med overskud. Støtten blev tilsagt den 4. oktober 1996. En godkendelse af

ordningen er afhængig af gennemførelsen af en omstrukturingsplan, som skal genskabe den pågældende virksomheds rentabilitet. Eftersom virksomheden har anmeldt konkurs, har Kommissionen alvorlige tvivl om, hvorvidt omstrukturingsplanen hvilede på et realistisk grundlag, og hvorvidt støtten derfor kan anses for godkendt.

Sächsische Aufbaubank bidrager med en 50 % garanti på 1,25 mio. DEM. Garantien blev ydet i henhold til støtteordning N 73/93, E 16/94, som blev anmeldt til Kommissionen og godkendt den 7. juni 1993. Gebyret for garantien er på 1 % af garantisummen samt 1 % årligt af det værdiansatte beløb. Garantien løber indtil 30. august 1998. En godkendelse af ordningen forudsætter gennemførelsen af en omstrukturingsplan, som skal sandsynliggøre, at den pågældende virksomheds rentabilitet kan genoprettes. Omstrukturingsplanen var dog for svag til at sikre Harthas rentabilitet. Eftersom virksomheden har anmeldt konkurs, har Kommissionen alvorlige tvivl om, hvorvidt omstrukturingsplanen gik ud fra realistiske forudsætninger, og hvorvidt støtten derfor kan anses for godkendt.

Udsættelsen af betalinger kan ikke betragtes som statsstøtte. I denne forbindelse har BvS handlet som en privat investor ville gøre. Eftersom virksomheden havde likviditetsvanskeligheder, medførte en forlængelse af fristen, at der er større sandsynlighed for, at fordringen tilbagebetales. Rentesatsen ligger 4 % over markedsrenten.

For så vidt angår indfrielse af lånet, kan det konstateres, at garantien blev givet samtidig med privatiseringen. Den var givet på baggrund af Kommissionens beslutninger vedrørende Treuhandanstalts støtteordninger, som er anmeldt til Kommissionen og godkendt af denne. På nuværende tidspunkt kan en støtteintensitet på 100 % anses for at have været omfattet af THA's ordninger, eftersom garantien blev givet, da virksomheden allerede var i vanskeligheder⁽³⁾. Følgelig kan støtteintensiteten nu anses for at være 100 %, og indfrielsen kan ikke anses for at være yderligere støtte, da den allerede fuldt ud er regnet som støtte. Kommissionen ser derfor ingen grund til at vurdere støttens forenelighed igen.

Hartha modtog den 19. juni 1996 et lån på 1 mio. DEM fra Sächsische Aufbaubank. Dette lån blev an-

⁽²⁾ Se Panorama of EU Industries 1997, kapitel 13 og 49.

⁽³⁾ Statsstøttesager NN 108/91, E 15/92 og N 768/94.

vendt til at betale leverancer og lønninger. Lånet blev givet rentefrit frem til 31. december 1996. Virksomheden tilbagebetalte lånet den 1. november 1996. Dette lån medførte rentebesparelser på ca. 28 000 DEM for virksomheden. Dette beløb kan anses for at være støtte i henhold til EF-traktaten. Det rentefrie lån var ikke del af en støtteordning, som var anmeldt til og godkendt af Kommissionen. Støtten skulle have været anmeldt individuelt til Kommissionen. Tyskland har derfor ikke overholdt sin forpligtelse i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, idet støtten blev ydet, før Kommissionens godkendelse forelå. Formelt er støtten derfor ulovlig.

Støtten fra BvS, et tilskud på 1,75 mio. DEM og et lån på 1 mio. DEM, er ikke ydet på grundlag af en støtteordning, som er anmeldt til og godkendt af Kommissionen. Støtten skulle have været anmeldt individuelt til Kommissionen. Tyskland har derfor ikke overholdt sin forpligtelse i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 3, idet støtten blev ydet, før Kommissionens godkendelse forelå. Formelt er støtten derfor ulovlig.

EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens artikel 61, stk. 1, vedrører statsstøtte, som via begunstigelse af visse virksomheder eller produktioner fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene mellem medlemsstaterne. Det er formodentlig kun støtten til spindler til bomuldshøstere, som ikke medfører en fordrejning af konkurrencevilkårene, da der på dette marked åbenbart ikke findes nogen konkurrence i EU. Hartha er den eneste virksomhed i Europa, som producerer spindler til bomuldshøstere.

Den støtte, som den tyske regering har ydet, begunstiger spindelfabrikken Hartha. Som nævnt (se punkt 3) hersker der konkurrence på dele af det pågældende marked. Støtten kan dog ikke opdeles i en del, som påvirker markedet, og en del, som ikke påvirker markedet. Man kan derfor gå ud fra, at markedsvilkårene for konkurrenterne ændrer sig. Støtten kan forbedre virksomhedens markedsposition, og dermed forringe markedspositionen for virksomhedens konkurrenter fra andre EU-medlemsstater.

Denne styrkelse af virksomhedens position i forhold til andre virksomheder i handelen mellem medlemsstaterne må anses for at påvirke samhandelen. EF-traktatens artikel 92, stk. 1, og EØS-aftalens

artikel 61, stk. 1, finder derfor anvendelse. Principielt er støtten derfor uforenelig med fællesmarkedet.

4.2. Undtagelsesbestemmelser

Kommissionen skal også vurdere, om støtten grundlæggende er uforenelig med fællesmarkedet, og især om den falder ind under en af de undtagelsesbestemmelser, der er angivet i EF-traktatens artikel 92, stk. 2 og 3.

I sagen om Spindelfabrik Hartha tager Kommissionen hensyn til, at virksomheden ligger i et område, som er omfattet af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra a). De nye tyske delstater hører til de støtteberettigede områder i henhold til artikel 92, stk. 3 litra a), hvor levestandarden er usædvanlig lav, eller hvor der hersker en alvorlig underbeskæftigelse. Arbejdsløsheden for det pågældende område ligger på 25,8 % og er dermed meget højere end gennemsnittet i Fællesskabet, hvor den er på 10,8 %.

De foranstaltninger, der er gennemført til fordel for Hartha, skal først og fremmest ses i lyset af EF-traktatens artikel 92, stk. 3, litra c). Støtten overstiger det niveau, som den tyske regering har fastlagt som nødvendig for at fremme den regionale udvikling, og den er en ad hoc-støtte, som er givet for at hjælpe en kriseramte virksomhed i et støtteberettiget område. Selv om dette ikke udelukker, at støtten kan klassificeres som regionalstøtte, da en omstrukturingsplan kan have en gunstig virkning på regionale udvikling, så vejer omstrukturingsaspektet i sagen om Hartha dog tungere end det regionale aspekt.

I denne sag mener Kommissionen, at det kun er artikel 92, stk. 3, litra c), »støtte til fremme af udviklingen af visse erhvervsgrøner eller økonomiske regioner, når den ikke ændrer samhandelsvilkårene på en måde, der strider mod den fælles interesse« i sammenhæng med Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder (EFT C 368 af 23.12.1994), der kan finde anvendelse. En sådan støtte kan anses for forenelig med fællesmarkedet. Da Spindelfabrik Hartha har kørt med tab tidligere, kan virksomheden anses for at være en kriseramte virksomhed i henhold til retningslinjerne.

4.3. Omstrukturingsplanen

I henhold til punkt 3.2 i Fællesskabets rammebestemmelser for statsstøtte til redning og omstrukturering af kriseramte virksomheder er omstrukturingsstøtte tilladt, hvis der foreligger en omstrukturingsplan, som opfylder følgende krav:

- a) Omstruktureringen skal genskabe den pågældende virksomheds rentabilitet på langt sigt
- b) konkurrencefordrejende virkninger af støtte bør forhindres
- c) støttens størrelse og intensitet skal være begrænset til det strengt nødvendige minimum og stå i forhold til de fordele, der forventes
- d) sådanne støtteforanstaltninger er betinget af en fuldstændig gennemførelse af omstrukturingsplanen.

GENSKABELSE AF RENTABILITETEN

Omstrukturingsstøtte forudsætter en omstrukturingsplan, som genskaber virksomhedens sundhed og rentabilitet inden for et rimeligt tidsrum.

Kommissionen tvivler på, at planen gik ud fra realistiske forudsætninger. Det gælder især planens forventninger til omsætning, som forudsatte en meget optimistisk markedsudvikling, og som var præget af stor usikkerhed. Det er en kendsgerning, at virksomheden har anmeldt konkurs. Virksomhedens rentabilitet blev ikke genoprettet, og Kommissionen nærer derfor stærke tvivl om, hvorvidt den forelagte plan gjorde det muligt at genskabe rentabiliteten. Kommissionen indleder derfor proceduren efter EF-traktatens artikel 93, stk. 2.

KONKURRENCEFORDREJENDE VIRKNINGER

Omstruktureringen skal omfatte foranstaltninger, som i videst muligt omfang opvejer eventuelle skadelige virkninger for konkurrenter.

I henhold til investeringsaftalen var virksomheden forpligtet til at gennemføre investeringer på 15 mio.

DEM. Denne forpligtelse er af BvS nu reduceret til 10 mio. DEM. Dette kan ikke anses for at være støtte: forpligtelsen blev medtaget i privatiseringsaftalen efter forudgående forhandlinger som et tegn på god vilje, men er ikke en reel betingelse. Nu, mere end fem år efter privatiseringen sker reduktionen. Det drejer sig her om en tilpasning til de faktiske økonomiske forhold. Det er sandsynligt, at en fastholdelse af investeringen ville fordreje konkurrencevilkårene mere end en reduktion, som begrænser fordrejningen af konkurrencevilkårene uden at tilføre virksomheden yderligere likviditet.

Hartha har allerede lukket to urentable produktionssteder. Da der ikke foregår nogen handel mellem medlemsstaterne med spindler til bomuldstøstere, er der ikke tale om en fordrejning af konkurrencevilkårene for sådanne produkter. Markedet for spindler er gået tilbage i de seneste måneder. I betragtning af Harthas lille markedsandel er det ikke sandsynligt, at støtten har haft konkurrencefordrejende virkninger, selv om det ikke kan udelukkes. Som led i proceduren i henhold til artikel 93, stk. 2, får konkurrenterne lejlighed til at fremsætte deres bemærkninger. Kommissionen er ikke sikker på, hvorvidt en reduktion af kapaciteten ville have været nødvendig på grund af overkapacitet på det pågældende marked.

STØTTEN I FORHOLD TIL OMSTRUKTURERINGSUDGIFTER OG FORVENTEDE FORDELE

I sagen om Spindelfabrik Hartha er ydelsen af kontante midler begrænset til finansieringen af investeringer på 1,8 mio. DEM. Det var tanken, at dette beløb først og fremmest skulle anvendes til indførelse af nye datamatintegrerede systemer, nye maskiner og til yderligere F&U-aktiviteter. Desuden anvendes midlerne til indfrielse af gamle forpligtelser. Kommissionen er i tvivl om disse gamle forpligtelser og beder derfor den tyske regering redegøre for disse.

Finansieringen af omstrukturingsudgifterne skal ske via en garanti på 1,25 mio. DEM, et indskud på 3 mio. DEM samt et lån og et tilskud fra BvS på henholdsvis 1 mio. DEM og 1,75 mio. DEM. Hertil kommer indfrielsen af lånet på 733 000 DEM og de sparede renter på 28 000 DEM.

Private banker ydede et lån uden kaution på 1,25 mio. DEM, et aktionærlån på 3,5 mio. DEM blev

konverteret til egenkapital, personalet og ledelsen gav afkald på lønninger på 550 000 DEM, aktionærene deltog med et indskud på 250 000 DEM, og medarbejderne også med et lån på 250 000 DEM. Investorerne og personalets indskud var betydelige og udgør et tilstrækkeligt bidrag i henhold til rammebestemmelserne.

GENNEMFØRELSE AF OMSTRUKTURERINGSPLANEN

Firmaet var forpligtet til at gennemføre planen, og den tyske regering lovede at berette om omstruktureringen. Den tyske regering opfordres til at berette om, hvorvidt omstruktureringen allerede var gennemført, og hvilke dele af den der endnu ikke var gennemført, da virksomheden gik konkurs.

Ved vurderingen af støtten har Kommissionen taget med i betragtningerne, at Spindelfabrik Hartha GmbH ikke var i stand til at genoprette sin rentabilitet, og at en konkurrencefordrejende virkning af støtten ikke kan udelukkes. Kommissionen har derfor besluttet at indlede proceduren i henhold til EF-traktatens artikel 93, stk. 2, vedrørende ovennævnte støtte til Spindelfabrik Hartha GmbH.

Som et led i proceduren opfordrer Kommissionen den tyske regering til inden en måned efter datoen for nærværende skrivelse at fremsende sine bemærkninger om støtten samt formålstjenlige oplysninger om virksomhedens konkurs. Kommissionen ønsker navnlig at modtage mere detaljerede oplysninger om, hvilken analyse der lå til grund for virksomhedens afsætningsprognoser, årsagerne til begivenhedernes forløb, gennemførelsen af omstruktureringen og grundene til virksomhedens konkurserklæring, om indledning af konkursproceduren, om virksomheden har standset produktionen, og hvilke krav der er anmeldt (eller opgivet) mod konkursboet. Udtræder virksomheden af markedet eller tilstræber man en løsning, hvor produktionen videreføres?

Kommissionen gør opmærksom på, at artikel 93, stk. 3, har opsættende virkning og henviser til meddelelsen, der blev offentliggjort i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* C 318/3 af 24. november 1983, hvori det blev indskærpet, at enhver støtte, der ydes ulovligt, dvs. uden forudgående anmeldelse

eller inden Kommissionen har truffet sin endelige beslutning inden for rammerne af den i EF-traktatens artikel 93, stk. 2, omhandlede procedure, vil kunne kræves tilbagebetalt. Det synes derfor hensigtsmæssigt at anmelde eventuelle tilbagebetalinger som et (betinget) krav mod konkursboet.

En ophævelse af støtten medfører en tilbagebetaling af støtten i overensstemmelse med de procedurer og bestemmelser, der er fastsat i den pågældende medlemsstats lovgivning, herunder navnlig dem, der vedrører betaling af renter, som beregnes fra datoen for støttens udbetaling med den referencesats, der anvendes ved beregning af renter for regionale støtteordninger i den pågældende medlemsstat. Denne foranstaltning anses for nødvendig for at genoprette den tidligere situation og for at ophæve alle de økonomiske fordele, som den støttemodtagende virksomhed uretmæssigt har nydt godt af siden datoen for støttens udbetaling.

Kommissionen skal hermed anmode den tyske regering om straks at underrette den støttemodtagende virksomhed om iværksættelsen af proceduren og om forpligtelsen til eventuelt at tilbagebetale den uberettede støtte.

Kommissionen oplyser hermed den tyske regering om, at den vil offentliggøre nærværende skrivelse i *De Europæiske Fællesskabers Tidende* og i EØS-supplementet til *De Europæiske Fællesskabers Tidende*, således at de andre medlemsstater, de EFTA-lande, som er med i EØS, og andre interesserede parter kan fremsætte deres bemærkninger vedrørende de omhandlede støtteforanstaltninger.«

Kommissionen anmoder de øvrige medlemsstater og andre interesserede om at fremsætte deres bemærkninger til de omhandlede foranstaltninger inden en måned fra datoen for denne meddelelse. Bemærkningerne bedes sendt til følgende adresse:

Europa-Kommissionen
Generaldirektoratet for Konkurrence (GD IV)
Rue de la Loi/Wetstraat 200
B-1049 Bruxelles/Brussel.

Disse bemærkninger vil blive meddelt den tyske regering